

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Pontifex ab Episcopis moneri potest, & satisfacere tenetur. Ex Octava Synodo, & Petro Damiani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Ata crimina jurejurando levavit; ut restantur Anastasius & Eginhardus in Annalibus. Vnde profectum est ut purgatio illa, qua suspecti Presbyteri, adhibito sacramento tam suo quam quinque vel septem emendatæ vitæ hominum ex eadem aut vicina plebe petitorum, se purgatos populo comprobabant, exemplo Leonis Papæ facta diceretur, ut docent Capitularia. Hanc purgandi sese rationem fecutus est Paschalis I. ut suspicionem cædis in Theodoro Primicerio & Leone Nomenclatore patrata dilueret. Etenim præsentibus Ludovici Pij Legatis, se ab hujus facti communione cum magno Episcoporum numero jurejurando purgavit, ut loquitur Eginhardus.

VII. Quod à Concilio Occidentali sancitum fuerat privilegium, Octavæ Synodi Oecumenicæ canone firmatum est anno DCCCCLXX. Cùm enim scelestus ille Photius in synodo à se coacta Constantinopoli, in Nicolaum Pontificem anathema jecisset, nefarius ille conatus damnatus est, & veritum ne in posterum, ipsius etiam Synodi Oecumenicæ judicio, sententia adversus Romanos Pontifices audacter aliqua feratur. Itaque non sine ratione inter Dicitata Gregorij Papæ VII. hoc etiam caput circumfertur: Quod à nemine ipse judicari debeat: adeo ut omnino cum Illustrissimo Baronio consentiam, Ioannis XII. exauktionem ab Ottone Imperatore & Synodo Romana tentatam anno DCCCCLXIII. (cujus Acta extant apud Luitprandum) nullius omnino fuisse momenti. Sanè in causâ hæreseos publicæ professæ, & schismatis, quin de Pontifice Romano judicium fieri possit, nullus unquam scriptor dubitavit: quamvis sententiam malint declaratoriam dici quam condemnatoriam, & in schismatis explicatione variæ sint sententiæ.

VIII. Sed illustriori testimonio probari non potest quæ sit Ecclesiæ Gallicanæ in hac quæstione sententia, quam judicio quod in comitiis Bituricensibus à Carolo VII. Rege Francorum latum est. Non repetam, quæ sunt omnibus notissimæ, inter Eugenium & Basileensè Concilium contentiones: quæ adeo exarserunt, ut non solum canones quidam ad disciplinam restaurandam ab illa Synodo decreti sint, sed ipse quoque Eugenius Concilij judicio discinctus fuerit & exauktionatus, & in ejus locum Felix V. substitutus. Carolus Princeps gloriosissimus ex sententia Ecclesiæ Gallicanæ, Synodi Basileensis decreta, Pragmatica constitutione edita, amplexus fuerat. Sed dum à Legatis, hinc Eugenij, illinc Concilij Basileensis, & Felicis, urgeretur, prudenter respondit, se quidem decretis, quæ disci-

plinæ restaurationem respicerent, adhæsisse, à communione tamen Eugenij nunquam recessisse, neque recedere velle. Et ne præfracta responsione Patres Basileenses lædere videretur, eam lenitate verborum mitigavit; Nempe apud viros graves dubitari, num illa depositio, & subsequens electio, sint rite, justè, canonicè, & legitimè celebrata. & an Congregatio Basileensis tunc sufficienter repræsenterit Ecclesiam Vniversalem ad tam arduos actus exequendos. Ideo Rex, quia non est sufficienter informatus super prædictis, perseverat & manet in obedientia Domini Eugenij, in qua nunc stat. Vbi autem debitè informatus fuerit de veritate causæ istius per Oecumenicum Concilium, aut aliud generale, seu etiam per Congregationem Ecclesiæ Gallicanæ melius & extensius convocandæ cum Ducibus, Baronibus, aut Confederatis suis, aut in Conventione Principum Christianorum; tunc veritate comperta & discussa, stabit cum ea, & adheret veritati catholice. Eugenij communionem retinet Galli, etsi Concilium Basileense aliter statuisset: cujus decretum, quod ad depositionem attinet, discussione in aliud tempus dilata prudenter eludunt. Extant apud Collectorem Libertatum Ecclesiæ Gallicanæ rerum hac de re Biturigibus gestarum commentarij.

IX. Etiam si judicium in Pontificem ferri non debeat, tamen ab Episcopis moneri potest, & illis satisfacere tenetur, à se malè conceptam suspicionem criminis amolendo, aut si facti reus teneatur, in meliorem frugem se recipiendo. In utrumque casum extant hinc Marcellini & Sixti, hinc Leonis & Paschalis exempla. Imò verò & canon ipse Synodi Octavæ huic officio Pontifices Romanos adstringit; cujus verba profero ex versione Anastasij: Si Synodus Vniversalis fuerit congregata, & facta fuerit etiam de sancta Romanorum Ecclesia quævis ambiguitas & controversia; oportet venerabiliter & cum convenienti reverentia de proposita quæstione sciscitari, & solutionem accipere, aut proficere, aut profectum facere, non tamen audacter sententiam dicere contra Summos senioris Romæ Pontifices. Quam in rem multa verba facit Petrus Damiani in eo Tractatu quem de correctione Episcopi & Papæ inscripsit circa annum MLX. ubi Petri exemplo rem conficit: Si igitur iste, cùm à discipulis culparetur, auctoritatem, quam in sancta sortitus fuerat Ecclesia, voluisset obtinere, respondere poterat, ut pastorem suum oves que sibi commisse fuerant reprehendere non audent. Sed si in querela fidelium potestatis suæ titulum objecisset, doctor profectò mansuetudinis non fuisset. Non ergo eos privilegij sui auctoritate represist; sed humili potius satisfactione placavit; &

Tom. 2. c. 10. §. 13.

Can. xxi. Greek edit. Eī ði ευγενειου ενωου ο δει οικουμενικου συνεδριου η επι της εκκλησιας των βασιλεων κειμενολογια, εχρητισθησαν η κατ' επι σκοπον αυτου οδω διαταχθησαν οδω επι τ' ομοιωσειν των μαρτυρων του λουκι, η επι της εκκλησιας της ορθοδοξιας δε.

Vide S. Gregorium lib. 9. ep. 39. ad Theoditaram.

Capitula. c. 34.

Vide Baluz. & Nardum ad Gregorium pag. 151. Eginh. in Ann. ad an. 833.

Notas in vita Ignatii. Syn. Olybia can. 2111. in hujusmodi dicitur dicitur p. 107. et non nisi in hujusmodi p. 107.

Il. Card. Baron. in Annal. ad annum 981.

Vide infra lib. 19. cap. 19. §. VIII.

V. Jacobarium lib. 9. de Concilio Heliaminum, & alios.

Ubi in illis...

tanquam solus ipse ad faciendam fidem non sufficeret, etiam testes adhibuit. Venerunt, inquit, mecum & sex fratres isti. Plura vir ille infra acti animi in eandem sententiam congerit, ut probet ritulum presulatus non esse opponendum quò minus Ecclesie filiis, qui se gravatos asserunt, equo iudicio respondeatur.

CAPVT XII.

Synopsis.

I. Romana sedis auctoritatem tueri tenetur Rex Christianissimus iure Protectionis, quod Francorum Regibus competit. Quid sit ius Protectionis, ordinarium, extraordinarium, & reale pactis constitutum.

II. Protectio Romana sedis est ius reale questum Corona Francica. A Deo designata, ex Pelagio.

III. Initium huius Protectionis à Carolo Duce Francorum, & Gregorio, ob motus Longobardorum. Novis conditionibus aucta à Pippino Rege, & Stephano. Ex archibus Ravenna donatus Ecclesia Romana à Pippino, huicque Patriatus Romanus collatus. Conventio de Protectione non personalis, sed perpetua cum Rege & Regno.

IV. Patriatus datus filii Pippini. Qui dicerentur Patricij. Primo nuda dignitas, Patriatus; dein de ei adjunctum Imperium. Tutio Ecclesiarum & inopum Patriatus competit, ex Paulo Diacono. Patriatus collatus Regibus Francorum, Imperium & Tutionem complectebatur.

V. Carolo Magno in Augustum electo, Patricij nomen cessavit. Sed ius Protectionis Regibus Francorum questum, extinctum non est. Ius illud in solidum in filios Reges testamento suo partitus est Carolus Magnus.

VI. Et filiis suis ex equo commisit Ludovicus Pius, Carolus Calvus hanc ad se una cum regno Francorum transmissam agnovit; ita tamen ut à Romana sede honor debitus sibi reddatur. Is honor explicatus de Protectione Patriciorum.

VII. Auxilia lata Ioanni VIII, Paschali II, Gelasio II, Innocentio II, Alexandro III. docent propagatum à secunda in tertiam Regum stirpem Protectionis auxilium.

VIII. Gregorius IX. Tutionem ecclesiastica libertatis regno Francorum assignat. Ut Paulus I. Hanc Tutionem implorarunt Innocentius IV. & Urbanus IV.

IX. Ceteri Reges novis officiis ius Patrocinij confirmarunt. Et præ ceteris Invictissimus Ludovicus XIII. consilio & opera Eminentiss. Card. Ducis Richely.

I. **A**BUNDE fatis probatum est, apud Gallos sedis apostolicæ principatum omnibus officiis per omnes ætates ex cultum fuisse; seu in ea communionis suæ Caput iure divino constitutum, seu supremam in Ecclesiis auctoritatem venerarentur, ut merito à me dictum fuerit, Primum Libertatis Ecclesiæ Gallicanæ fundamentum in Primatu Romani Pontificis esse positum. Addam verò hoc capite, pluribus nominibus ad ejus Ecclesiæ dignitatem tuendam & ornandam Reges Christianissimos obstringi quàm ceteros totius Europæ

Reges & Principes, scilicet eximio illo Iure Patrocinij, seu Protectionis Regiæ, erga Romanam sedem, quod Francorum regno questum est. Illud autem non sic accipi velim, quasi rhetorum more ambrosiosius verbis à me dictum, sed ut ad normam legum & fori consultò propositum. Principes quidem Ecclesias in regnis suis constitutas ex officio tueri tenentur, quod ius Protectionis ordinarium est, & à jurisdictione pendet. Sed aliud est ius quoddam Protectionis extraordinarium, quod Ecclesiis sibi non subditis adversus potentiorum vim publicam, aut privatam, impertiri solent illi qui alias ex munere suo ad id non obligantur. Hæc Tutio vel Protectio ex eo profecta est, quòd Summi Pontifices, aut ipsi etiam Imperatores, Proceribus viris aliquando demandarint ut ab injuriis Ecclesiis sibi creditas extra ordinem defenderent; Vel etiam quòd Ecclesiarum Episcopi, aut Abbates, cum assensu Capitulum & Monasteriorum, se in defensionem Procerum certis legibus tradiderint, mercedis annuæ & pensionis perpetuæ ut plurimum stipulatione adhibita. Harum conventionum octingentis abhinc annis initarum exempla creberima apud scriptores & vetera tabularia visuntur, & in diversis mediæ ætatis canonibus; bellorum privatorum infando usu in id Episcopos & monasteriorum præfectos sæpissime compellente, ut sibi Patronos, Defensores, Protectores, & Advocatos quos vocabant, adicerent, qui Protectionem & Defensionem singularem Ecclesiis impenderent, præter eam quæ à Regibus ex ordine disciplinæ publicæ expectabatur. Iure isto Protectionis, Defensionis, vel Advocatiæ, hereditate ad se transmissio, potiuntur etiamnum quamplurimi Principes in Germania, quod etiam quatuor abhinc sæculis in Gallia confinis obtinebat, multis Nobilium familiis se Advocatorum & Vicedominorum nomine jactantibus; donec jura illa Protectionum ecclesiasticarum Rex Christianissimus ad se solum in regno revocavit. De hoc Protectionis iure reali & hereditario amplissimos commentarios viri eruditi ex professo ediderunt.

II. Quod ad meum institutum attinet, necesse est ut probem ejus generis esse Protectionem illam Ecclesiæ Romanæ; cui impertiendæ quemadmodum hereditario iure Rex Christianissimus adstringitur, ita vice versa sedes Romana, in nulla parte suæ auctoritatis dignitate imminuta, Reges Francorum ut Protectores suis officiis ornare tenentur. Cum autem Protectionem istam aut mandatis Principum aut conventionibus quari monerim, non est quòd aliquis

Advocatus, Vicedominus.

Commentarii de Advocatiæ iura.